

Pressens behandling af retssager.

Meddelelse fra det af Dansk Kriminalistforening nedsatte forhandlingsudvalg.

Da pressens behandling af retssager i forskellige tilfælde har givet anledning til kritik, besluttede Dansk Kriminalistforenings bestyrelse den 11. december 1947 at nedsætte et udvalg til behandling af forholdet mellem presse, politi og domstole. Udvalget kom til at bestå af formanden, professor, dr. jur. *Stephan Hurwitz*, overretssagfører *K. Anker-Jensen*, politiinspektør *O. H. Krenchel*, landsdommer *Theodor Petersen* og Kriminalistforeningens sekretær, landsretssagfører *Jon Palle Buhl*.

Umiddelbart efter udvalgets nedsættelse rettede Dansk Kriminalistforening henvendelse til forskellige organisationer for at indsamle arbejdsmateriale. Man tilskrev således Den danske Dommerforening, Politimesterforeningen, politiadvokaterne ved Københavns undersøgelseskamre, Sagførerrådet og Foreningen af beskikkede Sagførere. I løbet af foråret og sommeren 1948 modtog Dansk Kriminalistforening et righoldigt materiale med eksempler på tilfælde, hvor retsvæsenets repræsentanter påpegede mangler ved pressens behandling af politistoffet og retsstoffet.

Allerede ved udvalgets nedsættelse blev det besluttet, så snart materialet var tilvejebragt, at søge forhandling optaget med pressens organisationer. Ved skrivelse af 1. december 1948 rettede Dansk Kriminalistforening derfor henvendelse til Danske Dagblades Fællesrepræsentation og Danske Journalisters Fællesrepræsentation og gjorde disse organer bekendt med udvalgets eksistens og dets undersøgelser, idet man anmodede om en forhandling, hvortil pressen erklærede sig villig.

Der afholdtes derfor et forberedende møde den 27. september 1949, hvor Danske Dagblades Fællesrepræsentation var repræsenteret af redaktørerne *Niels Hasager* (Politiken), *N. Chr. Christensen* (Horsens Folkeblad) og *Frede Højmark* (Demokraten, Aarhus) og Danske Journalisters Fællesrepræsentation af redaktørerne *Søren Hansen* (Politiken), *Aage Chr. Jørgensen* (Fyns Tidende) og *Robert Kjældgård* (Social-Demokraten), medens Dansk Kriminalistforening var repræsenteret ved det ovennævnte udvalg. Dette forelagde det indsamlede materiale og foreslog, at der blev nedsat et fællesudvalg, der efter at have gennemdrøftet

forholdene skulle søge at nå til enighed om visse retningslinier for pressens behandling af retsstoffet.

Efter at spørgsmålet påny havde været forelagt pressens organisationer, blev der nedsat et samarbejdsudvalg, bestående af følgende medlemmer:

Danske Dagblades Fællesrepræsentation: Redaktør Niels Hasager (Politiken), Frede Højmark (Demokraten, Aarhus) og Waldemar Petersen (Sorø Amtstidende, Slagelse).

Danske Journalisters Fællesrepræsentation: Redaktør Søren Hansen (Politiken), Aage Chr. Jørgensen (Fyns Tidende) og Robert Kjældgård (Social-Demokraten).

Samarbejdsudvalget har afholdt fællesmøder den 16. februar, 16. marts, 14. april og 6. oktober 1950, hvor man har forhandlet om politi- og retsreportage. Der er optaget referat af forhandlingerne. På grundlag af disse kan følgende synspunkter fastslås:

Vedrørende politireportagen:

Hvem bør give meddelelser til pressen?

Kriminalistforeningen har stærkt fremhævet det uheldige i, at der fra uofficielle og inkompetente kilder inden for politiet tilflyder pressen meddelelser om straffesager. Det, der finder sted, er en overtrædelse af tjenestemandsløven. Endvidere gives der på denne måde ofte urigtige eller ufuldstændige oplysninger eller dog oplysninger, hvis fremkomst på det pågældende tidspunkt kan være til betydelig skade for politiets undersøgelser.

Man foreslår derfor fra Kriminalistforeningens side, at meddelelser fra politiet i København til pressen fremtidig kun kan ske fra følgende politiembedsmænd:

Chefen for Opdagelsespolitiet, souschefen for Opdagelsespolitiet, kriminalkommissæren for afdeling A, kriminalkommissæren for afdeling B, kriminalkommissæren for afdeling C og kriminalkommissærerne for afdeling S.

Endvidere kan meddelelser til pressen gives af den ledende politiadvokat og politiadvokaterne ved undersøgelseskamrene samt uden for kontortid af den vagthavende kriminalassistent ved hovedstationen. Undtagelsesvis vil der i enkelte tilfælde blive givet speciel bemyndigelse til en kriminalpolitimand til at give oplysning om en særlig af ham behandlet sag.

For provinsens vedkommende bør der søges gennemført en tilsvarende ordning, hvorefter den ansvarlige leder af kriminalpolitiets afdeling, når han ikke selv er til stede og kan give oplysninger, bemyndiger en stedfortræder til at informere pressen og udtale sig om det af politireporterne fremskaffede materiale.

Pressens repræsentanter kan dog på det foreliggende grundlag ikke binde sig til den af Kriminalistforeningen foreslåede ordning, men finder det nødvendigt, at politireporterne som hidtil har adgang til at skaffe sig de fornødne oplysninger også fra anden pålidelig kilde. Stammer oplysningerne fra andre end politiets ansvarlige chefer, bør materialet forelægges disse til verificering.

Iøvrigt har der efter pressens repræsentanters opfattelse ikke under udvalgets arbejde foreligget eksempler på, at politiets arbejde er blevet skadet af oplysninger til pressen fra »inkompetente kilder«.

Til hvem bør disse meddelelser gives?

Bladenes faste politireportere bør til politiet introducere de kolleger, der også beskæftiger sig med politistoffet, ligesom der bør afholdes orienterende foredrag eller praktisk tilrettelagte kurser for politireportere om straffe- og retsplejespørgsmål.

Politireportagens indhold:

Opmærksomheden henledes på det misforhold, der undertiden er mellem overskrifter og tekster, hvorved læserne gennem overskrifterne undertiden kan få et forkert indtryk af det, der i virkeligheden er foregået.

Det er uheldigt, at skyldspørgsmålet undertiden foregribes. Så længe der er tvivl om skyldspørgsmålet, bør der tages fornødent hensyn hertil i referat og omtale af sagen.

Man fastslår betydningen af det allerede gældende princip, hvorefter selvmordsforsøg og selvmord som regel ikke omtales i bladene, med mindre motivet har været kriminelle handlinger af en sådan art, at omtale måtte være naturlig, eller der iøvrigt foreligger ganske særlige omstændigheder.

Detaljerede skildringer i drabssager og sædelighedssager bør undgås.

Med hensyn til billedreportage bør der udvises takt og tilbageholdenhed.

Kriminalistforeningens repræsentanter henstiller til pressen i videst muligt omfang at undlade interviews med personer, der skal afgive forklaring til politiet, og som kan forventes indkaldt som vidner i retten. Det kan befrygtes, at sådanne personer vil føle sig bundet af de udtalelser, de har afgivet til pressen før deres forklaringer til politiet og retten.

Pressens repræsentanter finder en henstilling om takt og særlig forsigtighed på dette område naturlig, men kan ikke gå med

til en så vidtgående henstilling, som den Kriminalistforeningen fremsætter.

Vedrørende retsreportagen:

*Hvilke sager bør refereres
og hvorledes finder pressen frem til disse sager?*

Kriminalistforeningens repræsentanter erkender, at et interessekriterium må være afgørende for, hvilke sager der refereres, men finder det ønskeligt, at domstolene giver pressen oplysninger om, hvornår der foretages sager, der har oplysende og belærende interesse for en større læsekreds.

I et sådant samarbejde er pressen også positivt interesseret.

Referaternes indhold.

Referater af straffesager må være objektive og loyale. Referaterne må give rimeligt udtryk for både anklagemyndighedens og forsvarernes synspunkter.

Sager, der refereres, bør såvidt muligt gengive, hvad tiltalen går ud på, og hvad anklagemyndighedens argumenter herfor er, hvad forsvaret påstår, og hvad dets argumenter går ud på, samt dommen i sagen.

Pressens repræsentanter henstiller til forsvarerne, at de i store sager — så vidt muligt ved sagens begyndelse — giver referenterne et skriftligt grundlag til brug for referatet af forsvarets procedure.

Når et blad nøjes med en afrundet omtale af en straffesag, bør det af denne omtale klart fremgå, hvad der er tiltalt for, hvad der er dømt for, og hvad straffen går ud på.

Når anklageskriftet anvendes som grundlag for omtale af sagen bør det med tilstrækkelig klarhed fremgå af det anførte, at der kun er tale om et anklageskrift, og at tiltalen ikke er ensbetydende med en domfældelse.

Psykiatriske erklæringer bør kun gengives, når de dokumenteres under retsforhandlingerne, og selv da med skånsomhed.

Betinget domfældte bør ikke nævnes ved navn, når det drejer sig om unge mennesker. Man bør iøvrigt undlade navngivelse af personer, impliceret i kriminalsager, når navngivelsen uden at tjene noget fornuftigt formål ville tilføje vedkommende eller hans pårørende en urimelig krænkelse.

Referaterne bør fremtræde som rene referater, således at referentens kommentarer på en for læseren tydelig måde udskilles fra referatet ved at blive anbragt for sig i vedkommende artikels indledning eller slutning.

Ved referat af ankesager, hvor dommen ændres, bør det i det omfang, det fremgår af den afsagte dom, forklares, hvorfor ændringen indtræder.

Kritik af domstolene bør have en strengt saglig karakter.

Kriminalistforeningen ønsker indført følgende retningslinie:

Når et blad har bragt et referat i en sag, men på grund af redaktionens slutning ikke har kunnet medtage de anførte synspunkter fra begge sider, bør samme blad den følgende dag gøre plads for de oplysninger, der fremkom fra forswarets side.

Pressens repræsentanter mener, at det af praktiske grunde vil være vanskeligt at få en sådan regel gennemført. Desuden vil eftermiddagsproceduren i vigtige sager normalt være refereret eller omtalt i morgenbladene.

Pressen erkender, at der her foreligger et problem, som de enkelte blade må have opmærksomheden henledt på.

Pressen finder det ønskeligt gennem Dansk Kriminalistforening at kunne indbringe eventuelle klager fra pressens side i forbindelse med politi- og retsreportagen for de kompetente instanser til drøftelse og afgørelse. Dansk Kriminalistforening er for sit vedkommende villig til at medvirke til sådanne forhandlinger med henblik på klargørelse af eventuelle tvivlsspørgsmål.

København, i marts 1951.

P.U.V.

Stephan Hurwitz.